

Seat No. : _____

AD-124

April-2023

B.Ed., Sem.-IV

B-101 : Gujarati

(ગુજરાતી વિષયવસ્તુ અને પદ્ધતિ)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(A) પત્રાલાલ પટેલના જીવન અને માનવી ભવાઈનો સંક્ષિપ્ત પરિચય આપો. 7

(B) ઉમાશંકર જોશીના જીવન અને નિશિથ કાવ્યસંગ્રહની ચર્ચા કરો. 7

અથવા

(A) માતૃભાષામાં શિક્ષકની લાયકાત અને સજ્જતા જણાવો. 7

(B) રાજેન્દ્ર શાહને કઈ કૃતિ માટે જ્ઞાનપીઠ એવોર્ડ મળ્યો હતો ? તે કૃતિની વિશેષતાઓ જણાવો. 7

2. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(A) માતૃભાષા શિક્ષણના શૈક્ષણિક હેતુઓનું મહત્ત્વ જણાવો. 7

(B) માતૃભાષાના સામાન્ય હેતુઓ જણાવી, કોઈપણ એક હેતુના વિશિષ્ટ હેતુઓ જણાવો. 7

અથવા

(A) માતૃભાષાના શિક્ષકની વિશેષ યોગ્યતાઓ વિશે નોંધ લખો. 7

(B) માતૃભાષા દ્વારા મૂલ્ય શિક્ષણ કઈ રીતે આપી શકાય ? તમારા શબ્દોમાં લખો. 7

3. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(A) ગુજરાત વિદ્યાસભા અને ગુજરાતી સાહિત્ય સભા વિશે જણાવો. 7

(B) પાઠ્યપુસ્તકના આંતરિક અને બાહ્ય લક્ષણોની ચર્ચા કરો. 7

અથવા

(A) ભાષા પ્રયોગશાળા એટલે શું ? તેમાં કયા-કયા સાધનો અને સગવડો જરૂરી છે ? 7

(B) ધોરણ 10ના ગુજરાતી પાઠ્યપુસ્તકનું મૂલ્યાંકન કરો. 7

AD-124

1

P.T.O.

4. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(A) છંદ એટલે શું ? નીચે આપેલા છંદ ઉદાહરણ આપી બંધારણ સહ સમજાવો :

7

(a) મનહર છંદ

(b) પૃથ્વી છંદ

(B) માતૃભાષાના શિક્ષણમાં વર્તમાનપત્રોની ઉપયોગિતા જણાવો.

7

અથવા

(A) ગદ્ય સમીક્ષા એટલે શું ? ભાષાશિક્ષકે ગદ્યસમીક્ષા કરતી વખતે કઈ કઈ બાબતોનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ ?

7

(B) અલંકાર શબ્દનો અર્થ જણાવી, નીચેના અલંકાર ઉદાહરણ સાથે સમજાવો :

7

(a) ઉત્પ્રેક્ષા અલંકાર

(b) સજીવારોપણ અલંકાર

5. નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

14

(1) અમૃતા નવલકથાના લેખક કોણ છે ?

(2) ટી.એ.ટી. (TAT) એટલે શું ?

(3) ઉમાશંકર જોશીની કોઈપણ બે કૃતિઓના નામ જણાવો.

(4) મૂલ્ય શિક્ષણનો અર્થ જણાવો.

(5) જ્ઞાનાત્મક અને ભાવાત્મક હેતુના બે ઉદાહરણો આપો.

(6) માતૃભાષામાં પ્રગટ થતાં સામયિકના નામ જણાવો.

(7) ભાષા પ્રયોગશાળાના પ્રકારો જણાવો.

(8) ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ કયા સ્થળે આવેલી છે ?

(9) પાઠ્યક્રમ અને અભ્યાસક્રમના તફાવતના બે-બે મુદ્દા જણાવો.

(10) મંદાકાંતા છંદનું ઉદાહરણ આપો.

(11) ભાષામંડળનું મહત્ત્વ જણાવો.

(12) પદ્ય સમીક્ષા એટલે શું ?
